

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

1404

Na temelju članka 17. stavka 3. Zakona o hrani (»Narodne novine« broj 46/07, 55/11) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O OZNAČAVANJU, REKLAMIRANJU I PREZENTIRANJU HRANE [\[1\]](#)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuju opći zahtjevi i način označavanja zapakirane i nezapakirane hrane, kao i određeni uvjeti prezentiranja i reklamiranja hrane.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na hranu namijenjenu:

- isporuci krajnjem potrošaču;
- opskrbi ugostiteljskih objekata, kantina, bolnica, dječjih vrtića, škola, ustanova socijalne skrbi i drugih sličnih subjekata u poslovanju s hranom koji hranu nude krajnjem potrošaču za izravnu konzumaciju.

Članak 2.

Pojmovi u ovom Pravilniku imaju sljedeća značenja:

- »označavanje« podrazumijeva bilo koje riječi, podatke, trgovačke nazive, nazive robnih marki, slikovne prikaze ili simbole koji se odnose na hranu a nalaze se na bilo kojoj ambalaži, dokumentu, obavijesti, etiketi, obruču ili privjesnici koje prate ili se odnose na tu hranu;
- »zapakirana hrana ili pretpakovina« je proizvod namijenjen krajnjem potrošaču i subjektima u poslovanju s hranom iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. ovoga Pravilnika, a sastoji se od hrane i ambalaže u koju je hrana zapakirana prije stavljanja na tržište, bilo da ambalaža u potpunosti ili samo djelomično zatvara hranu, ali u svakom slučaju na način da sadržaj ne može biti promijenjen bez otvaranja ili vidne promjene ambalaže;
- »nezapakirana hrana« je hrana koja je stavljena na tržište bez prethodnog pakiranja ili se pakira na mjestu prodaje u prisutnosti krajnjeg potrošača ili bez njega.

Članak 3.

(1) Način označavanja hrane mora biti takav da ne obmanjuje krajnjeg potrošača i subjekta u poslovanju s hranom iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. ovoga Pravilnika (u daljnjem tekstu: kupac), a osobito:

- glede karakteristika hrane posebno njezine prirode, identiteta, svojstava, sastava, količine, trajnosti, podrijetla, postupka proizvodnje;
- pripisivanjem hrani učinaka ili svojstava koje ne posjeduje;
- ukazivanjem na posebne karakteristike hrane kad zapravo sva slična hrana posjeduje takve karakteristike.

(2) Način označavanja hrane mora biti takav da hrani ne pripisuje svojstva prevencije, terapije i liječenja bolesti ljudi ili upućuje na takva svojstva osim ako ovim Pravilnikom nije drugačije propisano.

(3) U slučaju prirodnih mineralnih voda i hrane za posebne prehrambene potrebe označavanje koje upućuje na svojstva prevencije, terapije i liječenja bolesti ljudi propisano je posebnim propisima.

(4) Odredbe ovoga članka odnose se i na:

- prezentiranje hrane, posebice na njezin oblik, izgled ili ambalažu, materijale koji se koriste za pakiranje, način na koji je dizajnirana ili okruženje u kojem je izložena;
- reklamiranje hrane.

(5) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju ugostiteljsku djelatnost obvezne su prilikom prezentacije hrane koju nude krajnjem potrošaču za izravnu konzumaciju dati informaciju o prisutnosti sastojaka hrane koji mogu izazvati alergije i/ili intolerancije sukladno Prilogu 3. ovoga Pravilnika te iste informacije dokumentirati potrošaču u slučaju njegovog zahtjeva.

Članak 4.

(1) Hrana koja se stavlja na tržište Republike Hrvatske mora biti označena podacima i na način propisan ovim Pravilnikom te drugim posebnim propisima koji se odnose na tu hranu.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti:

- napisani na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom;
- lako razumljivi i uočljivi, lako vidljivi, jasno čitljivi i neizbrisivi i ne smiju na bilo koji način biti prikriveni ili isprekidani drugim tekstom ili slikovnim prikazom.

(3) Dopusšteno je višejezično označavanje hrane.

Članak 5.

(1) Za označavanje zapakirane hrane odgovoran je subjekt u poslovanju s hranom iz članka 6. stavka 1. točke 7. ovoga Pravilnika.

(2) Za označavanje nezapakirane hrane odgovoran je subjekt u poslovanju s hranom koji hranu prodaje krajnjem potrošaču.

Članak 6.

(1) Pri označavanju zapakirane hrane obvezno je navođenje najmanje sljedećih podataka:

1. naziv hrane pod kojim se ista prodaje (u daljnjem tekstu: naziv hrane);
2. popis sastojaka;
3. količina određenih sastojaka ili kategorija sastojaka;
4. neto količina ili količina punjenja;
5. rok trajanja;
6. uvjeti čuvanja i upotrebe, gdje je to potrebno, odnosno ako mogu utjecati na trajnost hrane;
7. naziv i adresa proizvođača ili onoga koji hranu pakira ili stavlja na tržište, a registriran je u Republici Hrvatskoj;
8. pojedinosti o mjestu podrijetla, ako bi propust takva navođenja mogao krivo navoditi potrošača o pravom podrijetlu;
9. upute za upotrebu gdje je to potrebno radi pravilnog korištenja;
10. stvarna alkoholna jakost za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola;
11. oznaka serije ili lota.

(2) Adresa iz stavka 1. točke 7. ovoga članka podrazumijeva naziv mjesta, poštanski broj, ulicu i kućni broj te naziv države.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, adresa može biti skraćena na bilo koji način pod uvjetom da skraćena omogućava identifikaciju tvrtke i dovoljna je za poštanske svrhe.

Članak 7.

Dopuštena su odstupanja kod navođenja popisa sastojaka i roka trajanja u slučaju određene hrane ako je to propisano posebnim propisima koji se odnose na tu hranu i pod uvjetom potpune obaviještenosti potrošača.

Članak 8.

(1) Podaci iz članka 4. stavka 1. i članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika moraju se kod zapakirane hrane nalaziti na ambalaži ili biti pričvršćeni na ambalažu na način da se ne mogu lako odvojiti od ambalaže.

(2) Iznimno od odredbi članka 4. stavka 1. i članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika kod:

- zapakirane hrane namijenjene krajnjem potrošaču, ali stavljene na tržište prije prodaje krajnjem potrošaču u što nije uključena prodaja subjektu u poslovanju s hranom iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. ovoga Pravilnika i
- zapakirane hrane namijenjene opskrbi subjekata u poslovanju s hranom iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. ovoga Pravilnika radi pripreme, prerade, raspodjele ili rezanja;
- na ambalaži u kojoj se hrana stavlja na tržište moraju se nalaziti najmanje naziv hrane, rok trajanja, naziv i adresa proizvođača ili onoga koji hranu pakira ili stavlja na tržište, a registriran je u Republici Hrvatskoj.

(3) Kod:

- boca namijenjenih ponovnoj upotrebi, a koje imaju neizbrisive oznake te stoga nemaju naljepnicu, obruč ili privjesnicu i
- hrane zapakirane u ambalažu ili spremnik čija je najveća površina manja od 10 cm²; na ambalaži u kojoj se hrana stavlja na tržište moraju se nalaziti najmanje naziv hrane, neto količina i rok trajanja.

(4) U slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka svi ostali podaci propisani člankom 4. stavkom 1. i člankom 6. ovoga Pravilnika moraju biti navedeni u popratnom dokumentu koji mora biti otpremljen prije isporuke hrane ili neposredno s njom, a mora se dati na uvid potrošaču u slučaju njegovog zahtjeva.

Članak 9.

(1) Kod označavanja zapakirane hrane u istom vidnom polju, odnosno u području u kojem su istovremeno vidljivi, moraju se nalaziti sljedeći podaci iz članka 6. ovoga Pravilnika:

- naziv hrane;
- neto količina ili količina punjenja;
- rok trajanja hrane ili naznaka mjesta gdje se on nalazi;
- stvarna alkoholna jakost za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola.

(2) U vidnom polju pored podataka iz stavka 1. ovoga članka moraju se nalaziti i drugi podaci ako je to propisano posebnim propisima koji se odnose na određenu hranu.

(3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na označavanje hrane iz članka 8. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Članak 10.

(1) Kod označavanja nezapakirane hrane podaci propisani ovim člankom moraju biti istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na prodajnom mjestu ili na posebnoj ambalaži ako se hrana na prodajnom mjestu drži u njoj.

(2) Pri označavanju nezapakirane hrane obvezno je navođenje najmanje podataka o nazivu hrane i nazivu proizvođača ili onoga koji hranu stavlja na tržište.

(3) Osim podataka navedenih u stavku 2. ovoga članka

– kod napitaka iz automata ili napitaka pripremljenih na sličan način, sladoleda koji se prodaju nezapakirani, pekarskih i slastičarskih proizvoda čiji je rok trajanja duži od 24 sata, konditorskih proizvoda i snack-proizvoda koji se pakiraju u prisutnosti potrošača, obvezno je i navođenje popisa sastojaka;

– kod označavanja proizvoda ribarstva, obvezno je i navođenje načina ulova ili uzgoja riječima »ulovljeno u moru« ili »ulovljeno u kopnenim vodama« ili »uzgojeno«;

– kod, s mikrobiološkog gledišta, brzo pokvarljive hrane, obvezno je i navođenje roka trajanja.

(4) Na popratnom dokumentu koji se odnosi na nezapakiranu hranu i mora biti otpremljen prije isporuke te hrane ili neposredno s njom, moraju biti navedeni i ostali podaci iz članka 4. stavka 1. i članka 6. ovoga Pravilnika gdje je to primjenjivo te drugi podaci ako je to propisano posebnim propisima.

(5) Podaci iz stavka 4. ovoga članka moraju se dati na uvid potrošaču u slučaju njegovog zahtjeva.

(6) Nezapakirana hrana, ako je to primjenjivo, mora biti vidljivo označena sukladno odredbama članaka 11., 13., 14. i 26. ovoga Pravilnika.

Članak 11.

(1) Hrana podvrgnuta ionizirajućem zračenju mora biti označena navodom »podvrgnuto ionizirajućem zračenju« ili »konzervirano zračenjem« koji se mora nalaziti uz naziv hrane.

(2) Ako se hrana podvrgnuta ionizirajućem zračenju koristi kao sastojak druge hrane, takav sastojak mora biti naveden u popisu sastojaka s navodom »podvrgnuto ionizirajućem zračenju« ili »konzervirano zračenjem«.

Članak 12.

(1) Hrana pakirana korištenjem plinova dozvoljenih za pakiranje radi očuvanja svojstava i produljenja roka trajanja mora biti označena navodom »pakirano u zaštitnoj atmosferi« ili »pakirano u kontroliranoj atmosferi«.

(2) Na označavanje hrane pakirane korištenjem plinova primjenjuju se i odredbe Pravilnika o prehranbenim aditivima (»Narodne novine« broj 62/10)[\[2\]](#).

Članak 13.

(1) Hrana koja sadrži jednu ili više dozvoljenih tvari za zaslađivanje (sladila) mora biti označena navodom »sa sladilom« ili »sa sladilima« koji mora biti uz naziv hrane.

(2) Hrana koja sadrži i dodani šećer ili šećere i jednu ili više dozvoljenih tvari za zaslađivanje (sladila) mora biti označena navodom »sa šećerom/šećerima i sladilom/sladilima« koji mora biti naveden uz naziv hrane.

(3) Hrana koja sadrži aspartam i aspartam-acesulfam sol mora biti označena navodom »sadrži izvor fenilalanina«.

(4) Hrana koja sadrži više od 10% dodanih poliola mora biti označena upozorenjem »prekomjerno konzumiranje može imati laksativni učinak«.

(5) Na označavanje hrane koja sadrži jednu ili više dozvoljenih tvari za zaslađivanje (sladila) primjenjuju se i odredbe Pravilnika o prehrambenim aditivima.²

Članak 14.

(1) Hrana aromatizirana kininom i/ili kofeinom u popisu sastojaka odmah iza riječi »aroma« mora imati naveden naziv dodanog sastojka.

(2) Pića namijenjena konzumaciji bez promjena, prethodne pripreme ili nakon pripreme iz koncentriranog ili suhog proizvoda, a sadrže kofein iz bilo kojeg izvora u količini većoj od 150 mg/l, u istom vidnom polju u kojem je naziv hrane moraju imati i navod »visok sadržaj kofeina« te iza navoda u zagradi podatak o količini kofeina izraženoj u mg/100 ml.

(3) Odredbe ovoga članka ne odnose se na pića čiji je osnovni sastojak kava, čaj ili ekstrakt kave i čaja, kad naziv hrane uključuje riječ »kava« ili »čaj«.

Članak 15.

(1) Hrana i sastojci hrane s dodanim fitosterolima, esterima fitosterola, fitostanolima i esterima fitostanola moraju biti označeni sljedećim navodima: »biljni sterol«, »ester biljnog sterola«, »biljni stanol« ili »ester biljnog stanola« ili u množini ako se radi o više dodanih fitosterola, estera fitosterola, fitostanola i estera fitostanola.

(2) Hrana i sastojci hrane iz stavka 1. ovoga članka moraju se označavati na sljedeći način:

1. u istom vidnom polju u kojem se nalazi i naziv hrane pod kojim se ona stavlja na tržište, nalazi se jasno vidljiv i čitljiv navod »s dodatkom biljnih sterola/biljnih stanola«;

2. količina dodanih fitosterola, estera fitosterola, fitostanola ili estera fitostanola izražava se u % ili g čistih biljnih sterola/biljnih stanola na 100 g ili 100 ml hrane i navodi se u popisu sastojaka;

3. navodi se tvrdnja da je proizvod namijenjen isključivo ljudima koji žele smanjiti razinu kolesterola u krvi;

4. navodi se izjava da pacijenti koji koriste lijekove za snižavanje kolesterola trebaju biti pod liječničkim nadzorom;

5. navodi se lako vidljiva i čitljiva izjava da proizvod nije preporučljiv trudnicama, dojiljama i djeci mlađoj od 5 godina;

6. navodi se savjet da se proizvod treba koristiti kao dio uravnotežene i raznovrsne prehrane, koja uključuje redovitu konzumaciju voća i povrća kako bi se održala razina karotinoida;

7. u istom vidnom polju u kojem se nalazi i navod iz točke 3. ovoga stavka navodi se izjava da treba izbjegavati konzumaciju biljnih sterola/biljnih stanola veću od 3 g/dan;

8. mora se definirati obrok hrane ili sastojka te hrane (najbolje u g ili ml) s izjavom o količini biljnog sterola/biljnog stanola koju sadržava svaki obrok.

(3) Hrana i sastojci hrane iz stavka 1. ovoga članka stavljaju se na tržište sukladno Pravilniku o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama (»Narodne novine« broj 84/10)[3].

Članak 16.

(1) Slastice ili napitci koji sadrže glicirizinsku kiselinu ili amonijeve soli glicirizinske kiseline bilo zbog dodatka tih tvari, bilo zbog dodatka biljke slatkog korijena *Glycyrrhiza glabra* u količini od 100 mg/kg ili 10 mg/l ili više, moraju biti označeni na sljedeći način:

– navod »sadrži slatki korijen« dodaje se odmah nakon popisa sastojaka, osim ako se navod »slatki korijen« već nalazi u popisu sastojaka ili u nazivu pod kojim se hrana stavlja na tržište,

– ako popis sastojaka ne postoji, navod se označava u blizini naziva pod kojim se hrana stavlja na tržište.

(2) Slastice koje sadrže glicirizinsku kiselinu i amonijeve soli glicirizinske kiseline bilo zbog dodatka tih tvari, bilo zbog dodatka biljke slatkog korijena *Glycyrrhiza glabra* u količini od 4 g/kg ili više, moraju biti označeni na sljedeći način:

– nakon popisa sastojaka mora se navesti upozorenje: »sadrži slatki korijen – ljudi koji boluju od hipertenzije trebali bi izbjegavati prekomjernu konzumaciju«,

– ako popis sastojaka ne postoji, upozorenje iz podstavka 1. ovoga stavka navodi se uz naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište.

(3) Napitci koji sadrže glicirizinsku kiselinu i amonijeve soli glicirizinske kiseline bilo zbog dodatka tih tvari, bilo zbog dodatka biljke slatkog korijena *Glycyrrhiza glabra* u količini od 50 mg/l ili više te napitci koji sadrže više od 1,2% vol. alkohola i sadrže glicirizinsku kiselinu i njezine amonijeve soli u količini od 300 mg/l ili više, moraju biti označeni na sljedeći način:

– nakon popisa sastojaka mora se navesti upozorenje: »sadrži slatki korijen – ljudi koji boluju od hipertenzije trebali bi izbjegavati prekomjernu konzumaciju«,

– ako popis sastojaka ne postoji, upozorenje iz podstavka 1. ovoga stavka se navodi uz naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište.

Članak 17.

(1) Izraz »prirodno« može se koristiti za opisivanje arome sukladno članku 17. Pravilnika o aromama (»Narodne novine« broj 86/10)[4].

(2) Bez obzira na stavak 1. ovoga članka, arome se označavaju riječima:

– »arome« ili specifičnijim nazivom ili opisom arome ako aromatična tvar sadrži arome definirane člankom 3. stavkom 2. točkama (b), (c), (d), (e), (f), (g) i (h) Pravilnika o aromama³;

– »aroma(e) dima« ili »aroma(e) dima dobivene iz« hrane ili kategorije hrane ili izvornih sirovina (primjerice aroma(e) dima dobivena iz bukve), ako aromatična tvar sadrži arome definirane člankom 3. stavkom 2. točkom (f) Pravilnika o aromama³ i daje aromu dima hrani.

II. POSEBNE ODREDBE

Naziv hrane

Članak 18.

(1) Naziv hrane pod kojim se hrana stavlja na tržište utvrđen je posebnim propisima koji se odnose na tu hranu.

(2) U slučaju da naziv hrane nije utvrđen propisima iz stavka 1. ovoga članka ili ako takav propis ne postoji, naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište može biti:

– uobičajen naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište u Republici Hrvatskoj, ili

– opisni naziv hrane koji je popraćen opisom upotrebe ako je to potrebno, a dovoljno je jasan da bi kupac spoznao njezinu pravu prirodu da je može razlikovati od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti.

(3) Dozvoljeno je korištenje naziva hrane pod kojim se ista proizvodi i stavlja na tržište u državi članici Europske unije i Europske udruge slobodne trgovine.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, kada primjena drugih odredbi ovoga Pravilnika, posebno onih propisanih člankom 6. ovoga Pravilnika, ne omogućuje potrošačima u Republici Hrvatskoj spoznaju prave prirode hrane i razlikovanje od hrane s kojom bi je mogli zamijeniti, naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište mora biti popraćen drugim opisnim podacima koji se moraju nalaziti u neposrednoj blizini naziva.

(5) Iznimno od odredbi iz stavaka 3. i 4. ovoga članka, naziv hrane proizvedene u državi članici Europske unije i Europske udruge slobodne trgovine neće se koristiti u Republici Hrvatskoj u slučaju da se hrana na koju se odnosi taj naziv razlikuje u Republici Hrvatskoj po svojem sastavu ili proizvodnji od hrane poznate pod tim nazivom u onoj mjeri da odredbe stavaka 3. i 4. ovoga članka nisu dovoljne da bi osigurale točne informacije za potrošače.

(6) Naziv hrane ne može se nadomjestiti trgovačkim nazivom, nazivom marke proizvoda ili izmišljenim nazivom.

(7) Naziv hrane pod kojim se hrana stavlja na tržište mora sadržavati ili biti popraćen pojedinostima o njenom fizikalnom stanju ili određenom postupku prerade (primjerice u prahu, duboko zamrznuta, koncentrirana, dimljena i slično) u svim slučajevima gdje bi izostavljanje tog podatka moglo dovesti kupca u zabludu.

(8) Posebnim propisom moguće je odrediti da uz naziv određene hrane pod kojim se isti stavlja na tržište stoji i naziv određenog sastojka ili sastojaka.

Sastojci hrane

Članak 19.

(1) »Sastojak« je svaka tvar, uključujući aditive i enzime koja se koristi u proizvodnji ili pripremi hrane, a prisutna je u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku.

(2) U slučaju kada jedan od sastojaka sadrži nekoliko sastojaka, tada se ti sastojci smatraju sastojcima hrane o kojoj se radi.

(3) Sastojcima iz stavka 1. ovoga članka se ne smatraju:

1. komponente sastojka koje su privremeno izdvojene tijekom procesa proizvodnje, a nakon toga su ponovo vraćene u sastojak u onoj količini koja odgovara njihovom izvornom udjelu;

2. aditivi i enzimi koji su u hrani prisutni samo zato što su prisutni u jednom ili više sastojaka te hrane, pod uvjetom da u gotovom proizvodu nemaju nikakvu tehnološku funkciju;

3. aditivi i enzimi koji se upotrebljavaju kao pomoćne tvari u procesu proizvodnje;

4. tvari koje se upotrebljavaju samo u potrebnim količinama, kao otapala, razrjeđivači ili nosači za aditive, enzime ili arome;

5. tvari koje nisu aditivi ali se upotrebljavaju na isti način i s istom svrhom kao pomoćne tvari u procesu proizvodnje i prisutne su u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku.

Članak 20.

(1) Sastojci moraju biti navedeni sukladno odredbama članka 17. ovoga Pravilnika i članaka od 21. do 26. ovoga Pravilnika te Priloga 1., 2. i 3. ovoga Pravilnika.

(2) U popisu sastojaka hrane moraju biti navedeni svi sastojci hrane prema padajućem redoslijedu s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove upotrebe pri proizvodnji.

(3) Ispred popisa sastojaka mora stajati riječ »sastojci«.

Članak 21.

(1) Iznimno od odredbi članka 20. stavka 2. ovoga Pravilnika u popisu sastojaka:

1. dodana voda i hlapljive tvari moraju se navesti prema redoslijedu njihove mase u gotovom proizvodu; količina vode dodane kao sastojak hrani mora se računati kao razlika ukupne količine gotovog proizvoda i ukupne količine drugih upotrijebljenih sastojaka;

2. sastojci koji se koriste u koncentriranom ili dehidriranom obliku te se rekonstituiraju tijekom procesa proizvodnje (u daljnjem tekstu: rekonstituirani sastojci), mogu se navesti prema redoslijedu njihove mase prije koncentriranja ili dehidriranja;

3. u slučaju koncentrirane ili dehidrirane hrane koja se prilikom konzumacije rekonstituira, sastojci se mogu navesti prema redoslijedu njihovih udjela u rekonstituiranom proizvodu, pod uvjetom da je popis sastojaka popraćen navodom kao što je »sastojci rekonstituiranog proizvoda« ili »sastojci hrane pripremljene za upotrebu«;

4. u slučaju kada se voće, povrće ili gljive koriste kao mješavina sastojaka hrane u kojoj niti jedno pojedino voće, povrće ili gljive bitno ne prevladava obzirom na masu te koji se koriste u udjelima koji bi mogli varirati, tada se u popisu sastojaka mogu grupirati zajedno pod oznakom »voće«, »povrće« ili »gljive«. Iza te oznake slijedi navod »u promjenjivim udjelima« ili »u promjenjivim omjerima« iza kojeg slijedi popis prisutnog voća, povrća ili gljiva. U takvim slučajevima, mješavina mora biti navedena u popisu sastojaka sukladno članku 20. stavku 2. ovoga Pravilnika prema ukupnoj masi prisutnog voća, povrća ili gljiva;

5. u slučaju mješavina začina ili začinskog bilja u kojoj niti jedan pojedini začim ili začinska biljka bitno ne prevladava s obzirom na masu, ti sastojci se u popisu sastojaka mogu navesti prema drugom redoslijedu, pod uvjetom da je popis sastojaka popraćen navodom kao što je »u promjenjivim udjelima« ili »u promjenjivim omjerima«;

6. sastojci čiji je udio u gotovom proizvodu manji od 2% mogu biti navedeni drugačijim redoslijedom nakon popisa ostalih sastojaka;

7. kada se sastojci koji su slični ili međusobno zamjenjivi koriste u proizvodnji ili pripremi hrane, a da se time ne mijenja sastav, priroda ili vrijednost hrane, te ako je njihov udio u gotovom proizvodu manji od 2%, mogu se u popisu sastojaka navesti pod navodom »sadrži... i/ili...« kada je najmanje jedan od najviše dva sastojka prisutan u gotovom proizvodu. Ova se odredba ne primjenjuje na aditive niti na sastojke navedene u Prilogu 3. ovoga Pravilnika.

(2) Navođenje vode iz stavka 1. točke 1. ovoga članka nije obvezno u sljedećim slučajevima:

- ako količina dodane vode ne prelazi 5% ukupne mase gotovog proizvoda;
- ako se voda koristi tijekom procesa proizvodnje samo za rekonstituciju sastojka koji se koristi u koncentriranom ili dehidriranom obliku;
- kod tekućeg medija koji se normalno ne konzumira.

Članak 22.

(1) Sastojci moraju biti označeni svojim specifičnim nazivom sukladno odredbama članka 18. ovoga Pravilnika.

(2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka:

1. sastojci koji pripadaju u jednu od kategorija sastojaka iz Priloga 1. ovoga Pravilnika, a sastavni su dijelovi druge hrane, mogu biti označeni samo nazivom te kategorije;
2. sastojci koji pripadaju u jednu od kategorija sastojaka iz Priloga 2. ovoga Pravilnika, moraju biti označeni nazivom njihove kategorije iza kojeg slijedi njihov specifični naziv ili E broj. Ako sastojak pripada u više od jedne kategorije, potrebno je navesti naziv kategorije koja odgovara glavnoj tehnološkoj funkciji sastojka u hrani.

(3) Iznimno od odredbi stavka 2. točke 1. ovoga članka, naziv kategorije »škrob« iz Priloga 1. ovoga Pravilnika mora se uvijek nadopuniti navođenjem njegovog biljnog podrijetla, u slučaju da taj sastojak može sadržavati gluten.

(4) Iznimno od odredbi stavka 2. točke 2. ovoga članka, naziv kategorije »modificirani škrob« iz Priloga 2. ovoga Pravilnika mora se uvijek nadopuniti navođenjem njegovog biljnog podrijetla, u slučaju da taj sastojak može sadržavati gluten.

(5) Arome moraju biti označene sukladno članku 17. ovoga Pravilnika.

Članak 23.

(1) Sastojak hrane iz članka 19. stavka 2. ovoga Pravilnika sastavljen od dva ili više sastojaka smatra se složenim sastojkom.

(2) Složeni sastojak može biti naveden u popisu sastojaka pod svojim nazivom, ako je taj naziv utvrđen posebnim propisom ili uobičajen, prema njegovoj ukupnoj masi, pod uvjetom da neposredno iza toga slijedi popis njegovih sastojaka prema padajućem redoslijedu.

(3) Navođenje popisa sastojaka složenog sastojka iz stavka 1. ovoga članka nije obvezno u slučajevima kada:

– je sastav složenog sastojka definiran posebnim propisom i ako je udio složenog sastojka u gotovom proizvodu manji od 2%. Ova odredba se ne primjenjuje na aditive koji podliježu odredbama članka 19. stavka 3. točaka 2. i 3. ovoga Pravilnika;

– se složeni sastojak sastoji od mješavine začina i/ili začinskog bilja čiji je udio u gotovom proizvodu manji od 2%, izuzev aditiva koji podliježu odredbama članka 19. stavka 3. točaka 2. i 3. ovoga Pravilnika;

– je složeni sastojak hrana za koju prema posebnim propisima nije potrebno navođenje sastojaka.

Članak 24.

Navođenje sastojaka nije obvezno kod:

1. svježeg voća i povrća, uključujući krumpir, koje nije oguljeno, narezano ili slično obrađeno;

2. gazirane vode ili vode s dodatkom CO₂ čiji opis navodi da je gazirana;

3. octa koji je proizveden isključivo od jedne sirovine koja je navedena u imenu proizvoda, pod uvjetom da mu nije dodan niti jedan drugi sastojak;

4. sira, maslaca, fermentiranog mlijeka i vrhnja, pod uvjetom da su im dodani samo mliječni sastojci, enzimi i mikrobiološke kulture koji su neophodni za njihovu proizvodnju ili sol koja je potrebna za proizvodnju sira, izuzev svježeg i prerađenog sira;

5. hrane koja sadrži samo jedan sastojak ako je naziv hrane identičan nazivu sastojka ili ako naziv hrane omogućava da se može jasno utvrditi priroda sastojka.

Članak 25.

(1) U slučaju pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola, mora biti označen svaki sastojak iz članka 19. stavka 1. i Priloga 3. ovoga Pravilnika.

(2) Oznaka iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati riječ »sadrži« iza koje slijede nazivi sastojaka.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, sastojak ne treba biti naveden u slučaju da je već naveden pod svojim specifičnim nazivom u popisu sastojaka ili u nazivu pod kojim se piće stavlja na tržište.

(4) Specifični zahtjevi za označavanje vina, voćnih vina, drugih proizvoda od grožđa i vina i jakih alkoholnih i alkoholnih pića propisani su Zakonom o vinu (»Narodne novine« broj 96/03, 25/09, 55/11) i Pravilnikom o jakim alkoholnim pićima (»Narodne novine« broj 61/09, 141/09).[\[5\]](#)

Članak 26.

(1) Iznimno od odredbi članaka 22., 23. i 24. ovoga Pravilnika, svaki sastojak upotrijebljen u proizvodnji hrane, a koji je još uvijek prisutan u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku, a naveden je u Prilogu 3. ovoga Pravilnika ili potječe od sastojka navedenog u Prilogu 3. ovoga Pravilnika mora biti naveden na način koji jasno upućuje na naziv tog sastojka.

(2) Način označavanja iz stavka 1. ovoga članka nije potreban ako naziv hrane pod kojim se hrana stavlja na tržište jasno upućuje na taj sastojak.

(3) Iznimno od odredbi članka 19. stavka 3. točaka 2., 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika, svaka tvar upotrijebljena u proizvodnji hrane, a koja je još uvijek prisutna u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku, a potječe od sastojaka navedenih u Prilogu 3. ovoga Pravilnika, smatra se sastojkom i mora biti navedena na način koji jasno upućuje na naziv sastojka iz kojeg potječe.

Označavanje količina određenih sastojaka ili kategorije sastojaka

Članak 27.

(1) Označavanje količine određenog sastojka ili kategorija sastojaka upotrijebljenih u proizvodnji ili pripremi hrane navodi se sukladno ovom članku i člancima 28., 29. i 30. ovoga Pravilnika.

(2) Označavanje iz stavka 1. ovoga članka obvezno je u slučajevima kada je:

– sastojak ili kategorija sastojaka navedena u nazivu hrane pod kojim se ta hrana prodaje ili takav naziv potrošača navodi na taj sastojak;

– sastojak ili kategorija sastojaka naglašena riječima, slikama ili crtežima;

– sastojak ili kategorija sastojaka od osnovnog značaja za svojstvo odnosno opis hrane i njeno razlikovanje od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti zbog svog naziva ili izgleda.

Članak 28.

(1) Količina sastojka ili kategorija sastojaka iz članka 27. ovoga Pravilnika mora biti izražena kao postotak (%) te mora odgovarati količini sastojka ili kategorije sastojaka u vrijeme njihove upotrebe.

(2) Postotak (%) iz stavka 1. ovoga članka može biti naveden u nazivu hrane ili pored naziva ili u popisu sastojaka zajedno s odgovarajućim nazivom sastojka ili kategorije sastojaka na koje se odnosi.

(3) Odredbe ovoga članka primjenjuju se bez obzira na odredbe Pravilnika o navođenju hranjivih vrijednosti hrane (»Narodne novine« broj 29/09).[\[6\]](#)

Članak 29.

Iznimno od odredbi članka 28. stavka 1. ovoga Pravilnika:

1. količina sastojka ili kategorije sastojaka, kod hrane koja je pri zagrijavanju ili drugačijoj preradi izgubila vodu, mora odgovarati količini sastojka ili kategorije sastojaka u gotovom proizvodu i biti izražena kao postotak (%). U slučajevima kada količina sastojka ili kategorije sastojaka izražena kao postotak prelazi 100%, količina mora biti izražena kao masa sastojka ili kategorije sastojaka koja se koristi za proizvodnju 100 g gotovog proizvoda;

2. količina hlapivih sastojaka ili kategorije sastojaka mora odgovarati količini sastojka ili kategorije sastojaka u gotovom proizvodu i biti izražena kao postotak (%);

3. količina sastojka ili kategorije sastojaka upotrijebljenih u koncentriranom ili dehidriranom obliku, koji se za vrijeme proizvodnje rekonstituiraju, može se navoditi prema njihovom masenom udjelu koji su imali prije koncentriranja ili dehidriranja izraženom kao postotak (%);

4. količina sastojka ili kategorije sastojaka, kod hrane koja se prodaje u koncentriranom ili dehidriranom obliku, a namijenjena je za otapanje ili razrjeđivanje prije upotrebe, može se navoditi prema njihovom masenom udjelu u rekonstituiranoj hrani izraženom kao postotak (%).

Članak 30.

Navođenje količine sastojka ili kategorije sastojaka nije obvezno u slučaju:

1. sastojka ili kategorije sastojaka čija je ocijeđena neto masa označena sukladno odredbama posebnog propisa iz članka 31. stavaka 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika;

2. sastojka ili kategorije sastojaka čiju je količinu potrebno označiti sukladno odredbama posebnih propisa;

3. sastojka ili kategorije sastojaka za koje je posebnim propisima već propisana njihova točna količina u određenoj hrani, bez obveze označavanja;
4. sastojka ili kategorije sastojaka koje se upotrebljavaju u manjim količinama u svrhu aromatiziranja;
5. sastojka ili kategorije sastojaka čije navođenje u nazivu hrane ne utječe na potrošača pri odabiru hrane iz razloga što variranje količine istih ne mijenja osnovne karakteristike hrane odnosno po njima se hrana ne razlikuje od slične hrane;
6. mješavina voća, povrća ili gljiva, gdje ni jedno voće, povrće ili gljive bitno ne prevladavaju prema masenom udjelu, pod uvjetom da u popisu sastojaka prethodi navod »u promjenjivim omjerima«;
7. mješavina začina ili začinskog bilja, gdje ni jedan začim ili začinsko bilje bitno ne prevladava prema masenom udjelu, pod uvjetom da u popisu sastojaka prethodi navod »u promjenjivim omjerima«;
8. sladila odnosno sladila i šećera, kada je uz naziv pod kojim se hrana stavlja na tržište navod »sa sladilom/sladilima« ili »sa šećerom/šećerima i sladilom/sladilima«.
9. dodanih vitamina i minerala kada se uz naziv pod kojim se hrana prodaje navode dodani vitamini i minerali, a već su označeni prema posebnom propisu o označavanju hranjivih vrijednosti hrane.

Neto količina ili količina punjenja

Članak 31.

- (1) Neto količina je količina punjenja odnosno količina hrane u pretpakovini izražena brojanom vrijednošću i zakonitom jedinicom fizikalne veličine.
- (2) Količina punjenja zapakirane hrane mora biti izražena:
 - u slučaju tekućina u jedinicama obujma: litra (L ili l), centilitar (cL ili cl) ili mililitar (mL ili ml);
 - u slučaju drugih proizvoda u jedinicama mase: kilogram (kg) ili gram (g).
- (3) Posebnim propisima za određenu hranu mogu se odrediti odstupanja od stavka 2. ovoga članka.
- (4) Kada se sukladno zahtjevima posebnih propisa navodi stvarna, minimalna ili prosječna količina, ista će se smatrati neto količinom u smislu ovoga Pravilnika.
- (5) Sukladno posebnim propisima moguće je za određenu hranu, klasificiranu po količini u kategorije, zahtijevati drugačije označavanje količine punjenja.
- (6) Kada se pretpakovina sastoji od dvije ili više pojedinačnih pretpakovina (skupno pakovanje) koje sadrže jednaku količinu iste hrane, njezina količina punjenja mora biti

označena količinom punjenja koju sadrži svaka pojedinačna pretpakovina i ukupnim brojem pojedinačnih pretpakovina. Navođenje tih podataka nije obvezno kada se ukupni broj pojedinačnih pretpakovina može jasno vidjeti i lako prebrojiti izvana i kada se najmanje jedna oznaka količine punjenja koju sadrži svaka pojedinačna pretpakovina može jasno vidjeti izvana.

(7) Kada se pretpakovina sastoji od dvije ili više pojedinačnih pretpakovina (skupno pakovanje) koje se ne prodaju pojedinačno, njezina količina punjenja mora biti označena ukupnom količinom punjenja i ukupnim brojem pojedinačnih pretpakovina. Navođenje ukupnog broja pojedinačnih pretpakovina nije obvezno za određenu hranu ako je isto propisano posebnim propisima.

(8) U slučaju hrane koja se uobičajeno prodaje po broju, navođenje količine punjenja nije obvezno pod uvjetom da se broj komada može jasno vidjeti i lako prebrojiti izvana ili je broj komada naveden.

(9) Kada se čvrsta hrana nalazi u tekućem mediju, mora se označiti i količina ocijeđene mase.

(10) U smislu stavka 9. ovoga članka, »tekući medij« podrazumijeva vodu, vodenu otopinu soli, rasol, vodenu otopinu prehrambenih kiselina, ocat, vodenu otopinu šećera, vodenu otopinu drugih slatkih tvari, voćne sokove ili sokove od povrća u slučaju voća ili povrća, a koji mogu biti u smjesama, zamrznuti ili brzo zamrznuti, pod uvjetom da je isti samo dodatak osnovnim elementima tog pripravka i da stoga nije odlučujući pri kupovini.

(11) Navođenje količine punjenja nije obvezno kod hrane:

– koja znatno gubi na volumenu ili masi i prodaje se po broju ili važe u prisutnosti krajnjeg potrošača;

– čija je količina punjenja manja od 5 g ili 5 ml, osim začinskog bilja i kada se posebnim propisom za određenu hranu mogu u iznimnim slučajevima odrediti vrijednosti koje su veće od 5 g ili

5 ml, uz uvjet primjerene obaviještenosti potrošača.

Rok trajanja

Članak 32.

Rok trajanja hrane je datum do kojeg hrana zadržava svoja karakteristična svojstva kod adekvatnog čuvanja.

Članak 33.

(1) Rok trajanja označava se riječima:

– »najbolje upotrijebiti do...«, kada datum uključuje oznaku dana;

– »najbolje upotrijebiti do kraja...«, u ostalim slučajevima.

(2) Iza riječi navedenih u stavku 1. ovoga članka slijedi datum ili podatak gdje se datum nalazi na ambalaži.

(3) Pored podataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka po potrebi se navode podaci o uvjetima čuvanja hrane kojih se treba pridržavati kako bi hrana zadržala svoja svojstva te rok trajanja nakon otvaranja.

Članak 34.

(1) Oznaka datuma sastavljena je od dana, mjeseca i godine u nekodiranom kronološkom obliku (xx dan, xx mjesec, xx ili xxxx godina).

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za hranu koja je upotrebljiva:

- najviše 3 mjeseca, dovoljna je oznaka dana i mjeseca;
- više od 3 mjeseca, ali ne više od 18 mjeseci, dovoljno je oznaka mjeseca i godine;
- više od 18 mjeseci, dovoljno je oznaka godine.

Članak 35.

Navođenje roka trajanja nije obvezno kod:

- svježeg voća i povrća, uključujući krumpir, koje nije oguljeno, narezano ili slično obrađeno, osim sjemena s klicama ili sličnih prirodnih proizvoda kao što su klice mahunarki;
- pića koja sadrže 10% vol. i više alkohola;
- vina, likerskih vina, pjenušaca, aromatiziranih vina i sličnih proizvoda dobivenih od raznih vrsta voća osim od grožđa;
- proizvoda od grožđa i vina te pića proizvedenih od grožđa ili od mošta određenih unutar tarifnih brojeva 22060039, 22060059 i 22060089 sukladno važećoj Uredbi o Carinskoj tarifi;
- bezalkoholnih osvježavajućih pića, voćnih sokova i nektara te alkoholnih pića namijenjenih subjektima u poslovanju s hranom pakiranih u ambalažu veću od 5 litara;
- pekarskih proizvoda i kolača, koji se s obzirom na sastav i namjenu obično potroše u roku 24 sata od proizvodnje;
- kuhinjske soli;
- octa;
- šećera;
- proizvoda koji gotovo isključivo sadrže aromatizirani odnosno obojeni šećer;
- žvakaće gume i sličnih proizvoda za žvakanje;

– pojedinačne porcije sladoleda.

Članak 36.

- (1) Rok trajanja hrane koja je s mikrobiološkog gledišta brzo pokvarljiva i nakon kraćeg vremenskog perioda može predstavljati neposrednu opasnost za ljudsko zdravlje mora biti označen riječima: »upotrijebiti do«.
- (2) Iza riječi navedenih u stavku 1. ovoga članka slijedi datum ili podatak gdje se datum nalazi na ambalaži.
- (3) Pored podataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka moraju se navesti podaci o uvjetima čuvanja hrane kojih se treba pridržavati.
- (4) Oznaka datuma sastavljena je od dana i mjeseca, uz mogućnost navođenja i godine u nekodiranom kronološkom obliku (xx dan, xx mjesec, xx ili xxxx godina).

Članak 37.

Upute za upotrebu hrane navode se na način kako bi se omogućila adekvatna upotreba.

Sadržaj alkohola

Članak 38.

- (1) Sadržaj alkohola odnosno stvarna alkoholna jakost po volumenu mora biti označena kod svih pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola. Za pića određena unutar tarifnih brojeva 22.04 i 22.05 sukladno važećoj Uredbi o Carinskoj tarifi primjenjuju se posebni propisi.
- (2) Alkoholna jakost se mjeri na 20 °C.
- (3) Brojčani podatak o alkoholnoj jakosti treba biti izražen na jednu decimalu.
- (4) Iza brojčanog podatka o alkoholnoj jakosti slijedi oznaka »% vol.«, a prije te oznake može stajati riječ »alkohol« ili kratica »alk.«.
- (5) Pozitivna i negativna odstupanja s obzirom na označavanje alkoholne jakosti po volumenu izražene u apsolutnoj vrijednosti dopuštena su za:

– pića koja nisu specificirana drugačije: 0,3% vol.;

– piva čija alkoholna jakost ne prelazi 5,5% vol.; pića određena unutar tarifnih brojeva 22060059 i 22060089 sukladno važećoj Uredbi o Carinskoj tarifi i proizvedena iz grožđa: 0,5% vol.;

– piva čija alkoholna vrijednost prijelazi 5,5% vol.; pića određena unutar tarifnog broja 22060039 sukladno važećoj Uredbi o Carinskoj tarifi i proizvedena od grožđa; voćna vina od kruške, jabuke i ostalog voća osim grožđa, pjenušava, polupjenušava; pića proizvedena fermentacijom meda: 1% vol.;

– pića koja sadrže macerate voća i dijelova biljaka: 1,5%vol.;

(6) Odstupanja iz stavka 5. ovoga članka su dozvoljena bez obzira na propisana odstupanja kod analitičkih metoda mjerenja alkoholne jakosti.

Serijska ili lot

Članak 39.

(1) Oznaka serije ili lota (u daljnjem tekstu: serija) podrazumijeva grupu jedinica hrane koja je prerađena, proizvedena ili pakirana u gotovo jednakim uvjetima.

(2) Seriju određuje proizvođač, onaj koji hranu pakira ili onaj koji hranu prvi puta stavlja na tržište.

(3) Oznaku serije na hranu stavlja jedan od subjekta u poslovanju s hranom iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 40.

(1) Oznaka serije sastoji se od broja serije kojem prethodi slovo »L« te se stavlja gdje je prikladnije, na pretpakovinu ili na naljepnicu koja ide uz nju.

(2) U slučaju nezapakirane hrane oznaka serije stavlja se na posebnu ambalažu ako se hrana na prodajnom mjestu drži u njoj ili u nedostatku adekvatne ambalaže na prateći dokument.

(3) U slučajevima u kojima se oznaka serije može jasno razlikovati od ostalih oznaka može se navesti samo broj serije.

Članak 41.

(1) Iznimno od odredbe članka 39. stavka 1. ovoga Pravilnika, hrana koja se stavlja na tržište ne mora imati oznaku serije u slučaju:

– poljoprivrednih proizvoda koji se prodaju ili isporučuju na privremeno skladištenje, pripremu ili pakiranje, koji su namijenjeni za daljnju preradu i koji se sakupljaju neposredno na mjestu pripreme i daljnje prerade;

– kada se hrana nudi na prodaju krajnjem potrošaču nezapakirana ili pakirana na zahtjev potrošača na mjestu prodaje ili je prepakirana za neposrednu prodaju;

– kada je hrana zapakirana u ambalažu ili kontejnere čija je površina najveće stranice manja od 10 cm²;

– pojedinačnog pakiranja ako se oznaka serije nalazi na skupnom pakiranju.

(2) Oznaku serije nije potrebno navoditi u slučaju hrane koja je označena rokom trajanja koji sadrži dan i mjesec u tom redoslijedu.

Članak 42.

Oznake serije ili lota propisane posebnim propisima primjenjuju se bez obzira na odredbe propisane člancima 39., 40. i 41. ovoga Pravilnika.

Članak 43.

Prilozi 1., 2. i 3. tiskani su uz ovaj Pravilnik i njegov su sastavni dio.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o označavanju, reklamiranju i prezentiranje hrane (»Narodne novine« broj 41/08).

Članak 45.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 080-01/11-01/45

Urbroj: 525-13-2-0493/11-36

Zagreb, 3. lipnja 2011.

Potpredsjednik
Vlade

Republike
Hrvatske i
ministar

poljoprivrede,
ribarstva i
ruralnog razvoja

Petar
Čobanković, v. r.

PRILOG 1.

SASTOJCI KOJI MOGU BITI OZNAČENI NAZIVOM KATEGORIJE UMJESTO
NJIHOVOG SPECIFIČNOG NAZIVA

DEFINICIJA	NAZIV KATEGORIJE
Rafinirana ulja osim maslinovog ulja	»Ulje« uz – navod »biljno« ili »životinjsko«

	ili – navođenje određenog biljnog odnosno životinjskog podrijetla Pridjev »hidrogenirano« ili »očvrsnuto« navodi se uz oznaku hidrogeniranog ulja.
Rafinirane masti	»Mast« uz – navod »biljno« ili »životinjsko« ili – navođenje određenog biljnog odnosno životinjskog podrijetla Pridjev »hidrogenirano« ili »očvrsnuto« navodi se uz oznaku hidrogenirane masti.
Mješavine brašna od dvije ili više vrsta žitarica	»Brašno« iza koje slijedi popis žitarica od kojih je brašno proizvedeno, prema padajućem redoslijedu mase.
Škrob i škrob modificiran fizikalnim ili enzimskim metodama	»Škrob«
Sve vrste riba kada je riba sastojak druge hrane i pod uvjetom da naziv i predstavljanje takve hrane ne upućuje na određenu vrstu ribe	»Riba«
Sve vrste sira kada je sir ili mješavina sireva sastojak druge hrane i pod uvjetom da naziv i predstavljanje takve hrane ne upućuje na određenu vrstu sira	»Sir«
Svi začini čiji udio nije veći od 2% mase proizvoda	»Začin(i) « ili »Mješavina začina«
Sve bilje ili dijelovi bilja čiji udio nije veći od 2% mase proizvoda	»Bilje« ili »Mješavine bilja«
Sve vrste pripravaka guma koji se koriste u proizvodnji gumenih baza za gume za žvakanje	»Gumi baza«
Sve vrste usitnjenih pečenih proizvoda od žitarica	»Mrvice«
Sve vrste šećera (mono i disaharidi)	»Šećer«
Bezvodna dekstroza ili dekstroza monohidrat	»Dekstroza«
Glukozni sirup i bezvodni glukozni sirup	»Glukozni sirup«

Sve vrste mliječnih bjelančevina (kazeini, kazeinati i proteini sirutke) i njihove mješavine	»Mliječni proteini« ili »Mliječne bjelančevine«	
Prešani, ekspeler ili rafinirani kakaov maslac	»Kakaov maslac«	
Sve kategorije vina definirane Zakonom o vinu (»Narodne novine« broj 96/03, 25/09, 55/11)	»Vino«	
Mišići kostura ⁶ od pojedinih vrsta životinja – sisavaca i ptica – koje su namijenjene prehrani ljudi, s prirodno uključenim ili prijanjajućim tkivom, pri čemu ukupna količina masnog i vezivnog tkiva nije veća od vrijednosti naznačene u nastavku i kada je meso sastojak drugoga proizvoda. Iz ove definicije isključeni su proizvodi koji su definirani izrazom »Strojno otkoštено meso«.	»...meso« i naziv(i) vrsta životinja od kojih potječe	
Najveća količina masnog i vezivnoga tkiva za sastojke koji se označavaju nazivom kategorije »... meso«		
Vrsta	Mast (%)	Vezivno tkivo ⁷ (%)
Sisavci (osim mesa lagomorfa i mesa svinja) i mješavina ostalih vrsta u kojoj prevladavaju sisavci	25	25
Meso svinja	30	25
Meso ptica i lagomorfa	15	10
7Količina vezivnog tkiva računa se na osnovi odnosa između količine kolagena i mišićnih bjelančevina. Za količinu kolagena uzima se količina hidroksiprolina pomnožena faktorom 8.		
Ako se prijeđu najveće navedene količine, ali je udovoljeno ostalim kriterijima definicije »mesa« tada se količina »... mesa« mora proporcionalno smanjiti te se u popisu sastojaka osim izraza „... meso« mora navesti i prisutnost masnog i/ili vezivnog tkiva.		

⁶Ošit i žvakači mišići jesu dio mišića kostura, a isključeni su srce, jezik, mišići glave (osim žvakačkih mišića), mišići carpusa, tarsusa i repa.

PRILOG 2.

KATEGORIJE SASTOJAKA KOJI MORAJU BITI OZNAČENI NAZIVOM NJIHOVE KATEGORIJE IZA KOJEGA SLIJEDI NJIHOV SPECIFIČAN NAZIV ILI E BROJ

1. Bojilo
2. Konzervans
3. Antioksidans
4. Emulgator
5. Zgušnjivač

6. Tvar za želiranje
7. Stabilizator
8. Pojačivač arome
9. Kiselina
10. Regulator kiselosti
11. Tvar za sprečavanje zgrudnjavanja
12. Modificirani škrob [\[7\]](#)⁸
13. Tvar za zaslađivanje (sladilo)
14. Tvar za rahljenje
15. Tvar protiv pjenjenja
16. Tvar za poliranje
17. Emulgatorske soli [\[8\]](#)⁹
18. Tvar za tretiranje brašna
19. Učvršćivač
20. Tvar za zadržavanje vlage
21. Tvar za povećanje volumena
22. Potisni plinovi

PRILOG 3.

SASTOJCI KOJI MOGU IZAZVATI ALERGIJE I/ILI INTOLERANCIJE

1. Žitarice koje sadrže gluten (pšenica, raž, ječam, zob, pir, kamut ili njihovi hibridi) i proizvodi žitarica osim:

- glukoznog sirupa na bazi pšenice uključujući dekstrozu [\[9\]](#)¹⁰
- maltodekstrina na bazi pšenice¹⁰
- glukoznog sirupa na bazi ječma
- žitarica koje se koriste za proizvodnju destilata ili etilnog alkohola poljoprivrednog podrijetla za jaka alkoholna i alkoholna pića

2. Rakovi i proizvodi od rakova

3. Školjkaši i ostali mekušci te proizvodi od njih

4. Jaja i proizvodi od jaja

5. Proizvodi ribarstva osim:

- riblje želatine koja se koristi kao nosač za vitamine, karotenoidne pripravke

- riblje želatine ili želatine iz ribljeg mjehura (isinglass) za bistrenje piva i vina

6. Kikiriki i proizvodi od kikirikija

7. Soja i proizvodi od soje osim:

- potpuno rafiniranog sojinog ulja i masti¹⁰

- prirodne smjese tokoferola (E306), prirodnog D-alfa tokoferola, D-alfa tokoferol acetata, D-alfa tokoferol sukcinata iz soje

- izdvojeni fitosteroli i fitosterol esteri iz ulja soje

- biljni stanol esteri proizvedeni iz sterola ulja soje

8. Lupina i proizvodi od lupine

9. Mlijeko i mliječni proizvodi (uključujući i laktozu) osim:

- sirutke koja se koristi za proizvodnju destilata ili etilnog alkohola poljoprivrednog podrijetla za jaka alkoholna i alkoholna pića

- laktitola

10. Orašasti plodovi (badem *Amygdalus communis* L., lješnjak *Corylus avellana*, orah *Juglans regia*, indijski oraščić-kešu *Anacardium occidentale*, pekan oraščić *Carya illinoensis*, brazilski oraščić *Bertholletia excelsa*, pistacija *Pistacia vera*, makadamija oraščić *Macadamia ternifolia*) i njihovi proizvodi osim:

- orašastih plodova koji se koriste za proizvodnju destilata ili etilnog alkohola poljoprivrednog podrijetla za jaka alkoholna i alkoholna pića

11. Celer i proizvodi od celera

12. Gorušica i proizvodi od gorušice

13. Sjeme sezama i proizvodi od sjemena sezama

14. Sumporov dioksid i sulfiti koncentracije veće od 10 mg/kg ili 10 mg/l izraženi kao SO₂.

Alergija ili preosjetljivost na hranu je reakcija organizma na neki od sastojaka hrane, smatrajući ga stranom tvari (antigenom) s posljedičnom promjenom imunološkog odgovora organizma.

Alergen je organizmu strana tvar (antigen) koja može potaknuti alergijsku reakciju.

Intolerancija ili nepodnošljivost neke hrane i/ili njenih sastojaka uzrokovana prirođenim ili stečenim nedostacima u enzimskom i imunološkom sustavu nužnom za probavu hrane.

[1]Pravilnik preuzima odredbe:

- Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o usklađivanju propisa država članica koji se odnose na označavanje, prezentaciju i reklamiranje prehrambenih proizvoda;
- Direktive Komisije 87/250/EEZ od 15. travnja 1987. o oznaci alkoholne jakosti po volumenu kod označavanja alkoholnih pića namijenjenih za prodaju krajnjem potrošaču;
- Direktive Vijeća ministara 89/396/EEZ od 14. lipnja 1987. o oznakama ili znakovima koje određuju seriju kojoj hrana pripada;
- Direktive Komisije 2008/5/EZ od 30. siječnja 2008. koja se odnosi na obvezno označavanje kod određene hrane pojedinosti drugih od onih propisanih Direktivom 2000/13/EZ Europskog parlamenta i vijeća;
- Direktive Komisije 2002/67/EZ od 18. srpnja 2002. koja se odnosi na označavanje hrane koja sadrži kinin i hrane koja sadrži kofein;
- Uredbe Komisije (EZ) broj 608/2004 od 31. ožujka koja se odnosi na označavanje hrane i sastojaka hrane s dodanim fitosterolima, fitosterol esterima, fitostanolima i fitostanol esterima;
- Direktive 94/35/EZ Europskog parlamenta i Komisije od 30. lipnja 1994. o sladilima koja se koriste u hrani;
- Direktive Komisije 1999/10/EZ od 8. ožujka 1999 kojom se derogiraju odredbe članka 7. Direktive Vijeća 79/112/EEZ o označavanju hrane;
- Uredbe (EZ) broj 1332/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim enzimima i izmjeni Direktive Vijeća 83/417/EEZ, Uredbe Vijeća (EZ) br. 14931/1999, Direktive 2000/13/EZ, Direktive Vijeća 2001/112/EZ i Uredbe (EZ) br. 258/97.

[2] Pravilnikom se preuzimaju odredbe:

- Uredbe (EZ-a) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima;
- Direktive Komisije 2008/60/EZ od 17. lipnja 2008. kojom se utvrđuju posebni kriteriji čistoće za sladila za uporabu u hrani;

- Direktive Komisije 2008/84/EZ od 27. kolovoza 2008. kojom se utvrđuju posebni kriteriji čistoće prehrambenih aditiva drugačijih od sladila i bojila;
- Direktive Komisije 2008/128/EZ od 22. prosinca 2008. kojom se utvrđuju posebni kriteriji čistoće za bojila za uporabu u hrani;
- Direktive 2009/163/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2009. o sladilima za uporabu u hrani.

[3] Pravilnikom se preuzimaju odredbe:

- Uredbe (EZ-a) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama na hrani, koja je dopunjena Uredbom (EZ-a) br. 116/2010;
- Uredbe (EZ-a) br. 983/2009 od 21. listopada 2009., Uredbe (EZ-a) br. 1024/2009 od 29. listopada 2009. o autorizaciji i odbijanju autorizacije određenih zdravstvenih tvrdnji koje se navode na hrani, a odnose se na smanjenje rizika od neke bolesti i na razvoj i zdravlje djece;
- Uredbe (EZ-a) br. 984/2009 od 21. listopada 2009., Uredbe (EZ-a) br. 1025/2009 od 29. listopada 2009. o odbijanju autorizacije određenih tvrdnji koje se navode na hrani, a koje se ne odnose na smanjenje rizika od neke bolesti i na razvoj i zdravlje djece;
- Uredbe (EZ-a) br. 1167/2009 od 30. studenoga 2009. o odbijanju autorizacije određenih zdravstvenih tvrdnji koje se navode na hrani, a odnose se na smanjenje rizika od neke bolesti i na razvoj i zdravlje djece.

[4] Pravilnik preuzima odredbe:

- Uredbe (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama;
- Uredbe (EZ) br. 2065/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. studenoga 2003. o aromama dima koje se koriste ili se namjeravaju koristiti u ili na hrani;
- Odluka Komisije 1999/217/EZ od 23. veljače 1999. godine kojom se uvodi registar aromatičnih tvari koje se koriste u ili na hrani u skladu s Uredbom (EZ) br. 2232/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. listopada 1996. godine.

[5] Pravilnikom se preuzimaju odredbe:

- Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića te ukidanju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89.

[6] Pravilnikom se preuzimaju odredbe:

- Direktive Vijeća 90/496/EEZ od 24. rujna 1990. o obilježavanju hranjive vrijednosti prehrambenih proizvoda koja je dopunjena Direktivom Komisije 2003/120/EZ od 05. prosinca 2003. i Direktive Komisije 2008/100/EZ koja nadopunjuje Direktivu Vijeća

90/496/EZ o označavanju hranjivih vrijednosti hrane u pogledu preporučenih dnevnih količina, faktora preračunavanja energetske vrijednosti i definicije.

[7]78 Specifičan naziv ili E broj ne treba biti naveden

[8]9 Samo kod prerađenih sireva i proizvoda od prerađenih sireva

[9]10 I njegovi proizvodi, u slučaju da proces kojem su se podvrgnuli neće povisiti razinu alergije procijenjene od strane EFSA-e za relevantni proizvod od kojega potječu.